„Cancel Culture” sau boicotul cultural (I)

Motto: „Pentru Papa Francisc, *cultura ostracizării sau a etichetărilor* (în engl. „cancel culture”) ar fi o formă de colonizare ideologică prin care nu mai este permisă libertatea expresiei”.

Numele filosofului Mircea Vulcănescu a fost șters pe 5 aprilie 2023 de pe frontispiciul unui liceu din București la presiunea ștampilatorilor, adoratori ai acelor criminali care l-au ucis pe filosof după gratii. Motivația a recurs la două etichetări, ambele false. Etichetările și refuzul oricăror discuții invocând argumente raționale, reprezintă caracteristicile de bază ale excluziunilor practicate de „cancel culture”, intolerantă față de părerile ce nu se suprapun cu ale mass-mediei oficiale. Prima etichetă invocă un așa-zis „anti-semitism” la filosoful care, după mărturia unui student de origine evreiască, apărase studenții evrei de agresivitatea cuziștilor cu ocazia unor revolte studențești (vezi volumele scoase de Mircea Diaconu la Editura Eminescu: „Mircea Vulcănescu, *Dimensiunea românească a existenței*”, vol. I-III, 1996-1998, precum și numărul special „Mircea Vulcănescu” al revistei „Manuscriptum”, nr. 1-2 / 1996). A doua motivație reamintește farsa de proces cu verdictul dinainte stabilit de ocupantul stalinist, care și-a însușit tezaurul în aur al Băncii Naționale, farsă de proces în care economistul de geniu Mircea Vulcănescu a fost condamnat pentru „dezastrul economic al României”, țară care la sfârșitul celui de-al doilea război mondial avusese 230 tone de aur, adică cea mai mare rezervă de aur din toată istoria ei (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *Efectul Rashomon sau adevărul despre moartea lui Mircea Vulcănescu*, https://www.youtube.com/watch?v=z5-wYRGDHPY).

Ostracizarea prin etichetare este o manipulare grosolană care a fost întâi folosită de mercenarii ocupantului sovietic pentru a distruge cultura românească prin liste interminabile de cărți scrise de autori interziși prin hazardată ștampilare (vezi Paul Caravia, *Gândirea interzisă. Scrieri cenzurate. România 1945-1989*, București, Ed. Encicl., 2000), liste cuprizând și numele filosofilor Mircea Eliade, Mircea Vulcănescu și Nae Ionescu. Trei nume uitate, pasă-mi-te, de filosoful Mircea Dumitru pe 14 ian. 2023, de Ziua Culturii Românești, academician care și-o fi însușit părerea din 1946 a lui Alexandru Mirodan, comunist de origine evreiască, pentru care Mircea Eliade ar fi fost „un vrednic și inteligent mentor al legionarismului”, ceea ce Eliade n-a fost niciodată (vezi vol. Isabela Vasiliu-Scraba, *Contextualizări. Elemente pentru o topologie a prezentului*, Slobozia, 2002, p.162). Pe Facebook, auto-declarata feministă Mihaela Miroiu (n.1955) – care, în ciuda feminismului ei furibund, o desconsideră pe filosoafa Isabela Vasiliu-Scraba –, se arătase convinsă că nemenționarea celor trei nume de prestigioși filosofi români s-a făcut dinadins, pentru că vicepreședintele Academiei „nu este legionar” (M. Miroiu). Aici unii ar vedea o dovadă de cripto-comunism angajat *sine die* în luptă cu fantoma formațiunii politice decapitată în 1938 de Carol al II-a și practic evacuată de pe scena politică de Antonescu în colaborare cu comuniștii, după patru luni de conducere bicefală. Alții ar putea trage concluzia că feminismul excesiv de timpuriu al Mihaelei Miroiu ar putea să fi fost inspirat de „rolul conducător al femeii comuniste” propagat de Elena Ceaușescu.

În primele două decenii de după ocuparea stalinistă a României, eticheta de „legionar” era uzuală în mediul concentraționar orhestrat din umbră de Nikolski, șeful Brigăzilor mobile care începuse teroarea arestărilor imediat după 4 martie 1945. Ștampilarea a folosit la schingiuirea și uciderea după gratii de închisori comuniste și în afara lor. Însăși România a fost în comunism un „Stat-închisoare” (cf. Mircea Eliade, cenzurat de Humanitas). Este suficient să ne amintim de asmuțirea bătăușilor securisto-comuniști care l-au schingiuit la 79 de ani pe Sf. Arsenie Boca, decedat pe 28 nov. 1989, la câtva timp după torturare. Romanțarea biografiei, colportată de cei care l-au schigiuit pe Sfântul Părinte după gratii și în afara lor, a fost realizată de Tatiana Nicolescu, spre a reaminti publicului larg de eticheta care-i fusese agățată de torționari. În toamna lui 1989, bătăușilor li s-au servit, cu siguranță, doar etichetări care să le stârnească indignarea și ura de nestins împotriva ostracizatului călugăr iconar. La fel s-a întâmplat și cu torturarea după gratii a filosofului martir Mircea Vulcănescu. Eficacitatea ștampilărilor ține în primul rând de agresivitatea și poziția suspusă a ștampilatorilor și, desigur, de credulitatea și incultura celor necopți la minte și de aceea ușor de manipulat. De prin 2019 moda etichetărilor în scopul de a re-elimina scriitorii interziși de mass-media oficială a fost botezată „cancel culture”. La această modă au aderat în masă cei care s-au bucurat de o promovare culturală pe criterii politice în România dinainte și de după 1990 ca devotați ai puterii politice.

Pe 24 martie 2023, ora 10:55, Pafsanias (oare Gabriel Liiceanu?) a scos din Wikipedia în mod abuziv pagina „Isabela Vasiliu-Scraba”. Motivul invocat de el cu o zi înainte a fost că mulțimea de cărți și de teze de doctorat din țară și din afara României care menționează scrierile Isabelei Vasiliu-Scraba n-ar fi, pasă-mi-te, verificabile și independente de subiect (Pafsanias, 23martie 2023). De fapt, încă din 12 dec. 2020, Kun Kipcsak (oare Grigore Vida, salariatul lui Liiceanu și asistentul Danei Jalobeanu?) ștersese fără motiv „Reperele bibliografice independente de subiect”, repuse după un an și jumătate doar în pagina de discuții. Alt motiv de ștergere, invocat de wikipedistul Giku după ce a văzut cele 15 cărți ale Isabelei Vasiliu-Scraba enumerate pe worldcat, a fost că ele au apărut în principal la Slobozia. Obsedați de Humanitas, editură care l-a cenzurat pe Mircea Eliade și pe Mircea Vulcănescu (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *Dubla cenzurare a monografiei lui Mircea Vulcănescu despre Nae Ionescu*, în „Tribuna”, Cluj-Napoca, nr. 489, 16-31 ian. 2023, pp. 15 –17), wikipediștii preocupați de anihilarea paginii „Isabela Vasiliu-Scraba” au folosit și sintagma „presupusele ei cărți”. În mintea lor, cărțile ar fi fost obligatoriu să apară la fosta Editură a Partidului Comunist. În acest sens, a și existat un precedent în anii când țarul culturii românești fusese Iosca Chișinevschi, urmat de stalinistul Leonte Răutu, vizitat cu asiduitate de tânărul comunist Andrei Pleșu. După desființarea tuturor editurilor, securisto-comuniștii lăsaseră prin anii cincizeci o unică mare editură: ESPLA.

Adevărul (supărător, pentru unii) este că „presupusele” ei cărți, tipărite de „edituri obscure” – motiv, vezi Doamne, de ștergere a prezentării autoarei –, pot fi citite la Washington, în Library of Congress, sau în Oesterreichische Nationalbibliothek, și în alte mari biblioteci occidentale, unde au ajuns pe cale oficială, prin schimburi inter-bibliotecare. Wikipedistul Giku a mai reproșat Isabelei Vasiliu-Scraba că nu a avut catedră universitară ca să se poată loga cu e-mailul instituției în Google Academic, unde el – Giku –, „nu a găsit decât mențiuni, *oarecum la subiect ce-i drept*” (Giku vorbe fapte, 22 dec. 2022). Se poate presupune că trecerea numelui Isabelei Vasiliu-Scraba era însoțită în Google Academic de citarea cărților ei apărute la Slobozia și a eseurilor Isabelei Vasiliu-Scraba împrăștiate prin reviste din țară și din străinătate.

Pricina pentru care, din 15 octombtie 1990, scriitoarea nu și-a mai pus problema vreunei cariere universitare, curioșii o pot afla din înregistrarea de youtube „Timpul amintirii” (https://www.youtube.com/watch?v=7AdiCEoVoO0). Wikipedistul Kun Kipcsak (oare Grigore Vida, salariatul lui Liiceanu și asistentul Danei Jalobeanu?), după audierea unui capitol din *Mistica Platonică* (Slobozia, 1999), – volum considerat de un universitar din Argentina „o mică bijuterie” –, trecuse la discuții că înregistrarea youtube „Preludii la Platon” (https://www.youtube.com/watch?v=Ymn_iwOOO1E) –, el (oare Grigore Vida?) ar cita-o „în probleme ce țin de irascibilitatea de după menopauză” (Kun Kipcsak, 5 febr. 1023, 09:41). Printr-o atare mărturisire, ca și prin toate câte le-a intreprins pentru îndepărtarea Isabelei Vasiliu-Scraba din Wikipedia (Fișa audio, https://www.youtube.com/watch?v=JOyCYIhLcJw), Kun Kipcsak s-a auto-deconspirat ca analfabet funcțional, incapabil de a urmări hermeneutica propusă în volumul *Mistica platonică* despre care iată ce consemna Prof. Univ. Dr. Alexandru Husar: „...Mânuind un condei care e când penel, când floretă, pe alei nebănuite, Isabela Vasiliu-Scraba „rătăcește” printre gânditori români și străini cu degajare și dezinvoltură, adesea cu grație. În Isabela Vasiliu-Scraba (unind o pasiune de hermeneut cu o acribie de filolog avizat), gânditorul său preferat Platon își află unul din cei mai profunzi și mai subtili interpreți în cultura noastră” (A. Husar).

Pe 31 ianuarie 2023, Pafsanias (oare G. Liiceanu?), consultând blogul universitarului Ion Coja a aflat de nota 5 din comentariul Isabelei Vasiliu-Scraba la nuvela „Dayan” de Mircea Eliade: „Cei care au trăit în comunism își amintesc probabil de apariția la ușa apartamentului Monicăi Lovinescu de la Paris a doi securiști trimiși oficial din *Statul concentraționar comunist* care au sunat, au întrebat-o dacă este chiar ea și au bătut-o de au băgat-o în spital. O întâmplare oarecum similară (din fericire, numai în partea ei de început) mi s-a întâmplat în 8 decembrie 2020, dimineața, pe la ora 11:30. Atnci m-a sunat la ușă un individ necunoscut vorbind românește cu un pronunțat accent unguresc. Mi-a înmânat un pliant și mi-a zis că Ambasada Ungariei oferă pachete. I-am spus că nu-mi trebuie și am închis repede ușa. Nici n-am apucat să mă uit pe pliant că necunoscutul a început să vocifereze de după ușă să i-l restitui. Ceea ce am și făcut. La zece minute după aceea, m-am dus la vecinii de palier și la vecinii de sus și de jos să-i întreb dacă la ușa lor nu a sunat un ins de la Ambasada Ungariei ca să-i îmbie cu oferta lui de pachete de sărbători. Răspunsul a fost la toți negativ. Patru zile de la această ciudată „vizită” la domiciliul meu, în Wikipedia pe 12 dec., „Kun (/Kunok) Kipcsak” (oare Grigore Vida?) a cenzurat „sursele neutre, independente, verificabile, care vorbesc despre subiect”, adică despre scriitoarea Isabela Vasiliu-Scraba, îndepărtând Reperele bibliografice (-5335 octeți, 12 decembrie 2020, 13:06, https://isabelavs2.wordpress.com/isabelavs_referintestiintifice/). Dacă ușa locuinței a blocat rapid adevăratele intenții ale așa zisului trimis al Ambasadei Ungariei pe 8 dec. 2020, o evidentă „agresiune” s-a derulat nestingherită după patru zile în spațiul virtual al wikipediei. Vandalizării din 12 dec. 2020, constând în îndepărtarea multelor teze de doctorat și a vreo 44 de volume în care apar citate scrieri ale Isabelei Vasiliu-Scraba, de către Kun Kipcsak, i-a urmat invocarea „problemei notabilității” de către Accipiter GentilisQ (oare G. Liiceanu?), spre a propune pe 16 ian. 2021 ștergerea prezentării în Wikipedia, „curățînd” simultan și poza din „caseta de scriitor” (vezi nota 5, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/isabela-vasiliu-scraba-dayan-transparenta-matematica-a-realitatii/). După aflarea întâmplării din 8 dec. 2020 din blogul universitarului Coja, iată ce concluzii trage Pafsanias (oare tot G. Liiceanu?): „...Episodul de la ușă a devenit subiect de citare multiplă. Cred că printr-un mecanism asemănător se explică și celelalte mențiuni ale numelui autoarei în lucrările invocate drept argument de notabilitate.” Pafsanias (discuție) 31 ian. 2023 01:37. La optzeci de ani, câți probabil are Pafsanias, i-a fost poate greu să-și mai dea seama de anterioritatea în timp a cca. 40 de volume în care apar citate scrieri ale Isabelei Vasiliu-Scraba, – ca de ex. volumul lui Handoca, „Mircea Eliade-Bibliografie”, IV, 2007 (p. 117, p.144, p.155, p. 156, p.203, p.205, p.320), lucrarea lui Titus Lateș, „Tabloul receptării Scrisorilor despre logica lui Hermes. După treizeci de ani de la publicare”, Academia Română – Institutul de filosofie, 2016, volumele „Constantin Noica – Repere bibliografice”, de Stan V. Cristea, 2009, ed. II-a completată, 2011 și „Studii de istoria filosofiei românești-Mircea Vulcănescu”, vol. 8, 2012, carte scoasă tot de Institutul de Filosofie din cadrul Academiei.

Înainte de „episodul”de la ușa locuinței scriitoarei, numele ei, desigur notoriu, a fost trecut în 2007 în „Dicționarul analitic de opere literare românești”, vol.I-II, de Prof. Univ. Dr. Ion Pop, precum și în *Istoria critică a literaturii române* de Nicolae Manolescu din 2008. Toate aceste „surse independente de subiect” se adaugă articolelor „care tratează în detaliu bibilografia acesteia” (Pafsanias, 23 martie 2023), surse independente și verificabile din care cităm patru.

Ne-am oprit la acest număr, întrucât, pe 20 martie 2023, wikipedistul Sîmbotin, ca să nu fie ștearsă fișa scriitorului Florin Mihăescu, 1923-2014, solicitase două surse independente de subiect. Cu referire la Mistica Platonică a participării la divina lume a Ideilor (Slobozia, 1999), prima este Dialogul „Parmenide”. O nouă hermeneutică, de D. Dumitrașcu, în rev. „Steaua”, Cluj. Nr.5-6 din 2000. A doua sursă este articolul „Înapoi la Platon” de prof. Univ. Dr. Petru Ursache, din rev. „Conta” nr.9/2012. A treia este articolul „În acroamatică, la Platon”, de Aurel Brumaru, din rev. „Viața Românească”, nr. 4-5/ 1998, scris după apariția volumului *Filosofie acroamatică la Platon* (Slobozia, 1997). A patra sursă independentă, Ion Murgeanu, „Mirabila înțelepciune” din „Viața Românească”, Nr. 1-2/ 2001, se referă la toate cele zece cărți publicate până în 2000, dar în special la *Mistica platonică* (Slobozia, 1999), la *Metafizica lui Nae Ionescu* (Slobozia, 2000) și la volumul *În labirintul răsfrângerilor. Nae Ionescu prin discipolii săi: Țuțea, Cioran, Noica, Mircea Eliade, Mircea Vulcănescu și Vasile Băncilă* (Slobozia, 2000). Posterioritatea în timp a „evenimentului din 8 dec. 2020” împiedică funcționarea „mecanismului” notorietății prin citare multiplă a „episodului de la ușă”, din care Pafsanias (oare octogenarul G. Liiceanu?) a uitat să treacă măcar un singur exemplu.

În schimb, eu voi mai trece două exemple de apreciere a „presupuselor ei cărți”: „Doamna Isabela Vasiliu-Scraba are temeritatea de a străbate cele mai dificile texte platonice direct în originalul elin. Fapt încă și mai rar pentru timpul acesta, o face nu numai cu o elegantă grație feminină care își anexează vaste și aride teritorii ale erudiției în domeniu, ci pătrunde temele filosofice în cauză cu o capacitate de aprofundare de-a dreptul bărbătească. Sincer vorbind, cine ar putea să nu o invidieze?” (Ion Papuc). Al doilea text, pe care MyComp (oare G, Liiceanu?) se grăbise – încă de acum vreo zece ani, când și-a început „războiul editării” fișei de prezentare a Isabelei Vasiliu-Scraba (vezi fișa pdf +youtube) – să-l scoată din Wikipedia.ro, ca și pe celelalte, scrise de Alexandru Paleologu, de Cornel Regman, de Pan Izverna, etc., îi aparține universitarului ieșan Constantin Ciopraga: „Este o eseistă de prim rang, cu remarcabile virtuți literare. În materie de comunicare, urmând, cred, modelul Noica, volumele sale respiră o căldură cuceritoare făcând accesibile dezbateri care altminteri nu incită pe nespecialiști. Nu e puțin lucru să regândești și, mai ales, să pui ceva din propria personalitate în comentariile atât de subtile destinate aprofundării unui *homo humanus*” (Constantin Ciopraga, Membru de Onoare al Academiei Române).

Într-o duzină de teze de doctorat despre Mircea Eliade, Cioran, Nae Ionescu și Mircea Vulcănescu susținute în 2016, 2014, 2013, 2011, 2010, 2009 etc., așadar mult înainte de apariția așa-zisului trimis al Ambasadei Ungariei la ușa apartamentului Isabelei Vasiliu-Scraba, fuseseră deja citate în lumea academică românească și străină „presupusele ei cărți” apărute la Slobozia și eseurile publicate în reviste de cultură pe suport de hârtie sau on-line. Renunțând la voluntariatul său, wikipedistul Sorin Alexandru Păsculescu îi scrisese lui Pafsanias că „un anumit grup a cam acaparat Wikipedia, transformând-o în feudă proprie cu drepturi discreționare în ea și asupra ei” (4 martie 2023, la pagina de discuții).

Isabela VASILIU-SCRABA